

Sygn. akt VIII U 1494/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 kwietnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił E. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu wskazano, że orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 13 kwietnia 2021 r. uznano, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że wnioskodawczyni udowodniła staż sumaryczny w wymiarze 22 lat i 26 dni.

/decyzja k.139 plik I akt ZUS/

W dniu 25 maja 2021 r. E. G. złożyła odwołanie od ww. decyzji. W treści odwołania wskazała, że nie zgadza się z ustaleniami organu rentowego, gdyż występujące u niej schorzenia natury ortopedycznej, neurologicznej, kardiologicznej oraz psychiatrycznej wykluczają podjęcie zatrudnienia. Co więcej, zdaniem E. G. stan jej zdrowia ulega systematycznemu pogorszeniu. E. G. wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy.

/odwołanie k.3 – 10/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.92/

Na rozprawie w dniu 18.11.22 r. pełnomocnik wnioskodawczyni wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

/e – prot. 00:00:57

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni E. G. urodziła się (...), legitymuje się wykształceniem wyższym w dziedzinie bankowości i finansów. W swojej karierze zawodowej pracowała na stanowiskach m.in. pracownika skarbcza, specjalisty ds. finansowych, czy też na stanowisku inspektora w banku. W okresie od 1 lipca 2018 r. do 30 września 2020 r. pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Posiada umiarkowany stopień niepełnosprawności – symbol 05-R, na okres 21.03.22-31.03.24.

/okoliczności bezsporne/

W dniu 7 września 2020 r. E. G. złożyła wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

/wniosek k.75 - 75 odwrót plik I akt ZUS/

Lekarz orzecznik ZUS rozpoznał u wnioskodawczyni: okresowy zespół bólowy lędźwiowy na podłożu zmian dyskopatycznych, objawy neurasteniczne/zaburzenia adaptacyjne- w remisji po stosowanym leku. Orzeczeniem z dnia 3 marca 2021 r. lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że E. G. nie jest niezdolna do pracy.

/opinia lekarska k.177 – 177 odwrót plik II akt ZUS, orzeczenie k.136 plik I akt ZUS/

Od powyższego orzeczenia wnioskodawczyni złożyła sprzeciw.

/okoliczność bezsporna/

Komisja Lekarska ZUS rozpoznała u wnioskodawczyni: zmiany zwyrodnieniowo – dyskopatyczne kręgosłupa wielopoziomowe z przewlekłym zespołem bólowym, skoliozę piersiowo – lędźwiową, zaburzenia rytmu serca w

przebiegu zespołu (...) leczone ablacją dodatkowej drogi oraz zaburzenia adaptacyjne. Orzeczeniem z dnia 13 kwietnia 2021 r. Komisja Lekarska ZUS stwierdziła, że E. G. nie jest niezdolna do pracy.

/opinia lekarska k.185 - 186 plik II akt ZUS, orzeczenie k.138 – 138 odwrót plik I akt ZUS/

Powyższe orzeczenie legło u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

/decyzja k.139 plik I akt ZUS/

U wnioskodawczyni rozpoznano: zmiany zwyrodnieniowo – dyskopatyczne, szczególnie odcinka lędźwiowo – krzyżowego kręgosłupa, z przewlekłym zespołem bólowym kręgosłupa, skoliozę piersiowo - lędźwiową prawostronną. Wnioskodawczyni od wielu lat odczuwa bóle całego kręgosłupa, szczególnie odcinka lędźwiowego. Jest leczona z powodu nawracającej rwy kulszowej lewostronnej. Zgłasza drętwienie rąk i kończyn dolnych. Ma wyznaczoną operację na odcinku LS kręgosłupa. W badaniu neurologicznym nie stwierdzono cech ostrego zespołu korzeniowego ani istotnych objawów ubytkowych, które powodowałyby długotrwałą niezdolność do pracy w myśl ustawy o rentach i emeryturach. Wnioskodawczyni jest zdolna do wykonywania pracy zarobkowej, zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji zawodowych.

/opinia k.117 – 119, opinia uzupełniająca k.251 biegłego sądowego specjalisty neurologa J. B./

U E. G. rozpoznano: łagodne zaburzenia rytmu serca (pod postacią skurczów dodatkowych nadkomorowych) oraz zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa z okresowym zespołem bólowym. Wnioskodawczyni nie jest obecnie obciążona istotnymi schorzeniami kardiologicznymi. Wnioskodawczyni jest pod okresową opieką poradni kardiologicznej. Z powodu podejrzenia zespołu preekscytacji była hospitalizowana w Instytucie (...) i miała wykonywaną rozszerzoną diagnostykę kardiologiczną - nie wykazano istotnych patologii układu krążenia. Miała wykonywane badanie USG serca, próbę wysiłkową, inwazyjne badanie E. oraz H. E.. Podczas pobytu w Instytucie (...) (26-29.03.2018r) miała wykonane badanie E. tj. inwazyjne badanie elektrofizjologiczne, celem badania jest indukowanie/wywołanie zaburzeń rytmu serca. W tym badaniu E. w dniu 28.03.2018r z korzyścią dla wnioskodawczyni nie wywołano arytmii. Także w kolejnych badaniach typu H. E. z dnia 14.08.2021r - nie rejestrowano istotnych zaburzeń rytmu serca. W badaniu próby wysiłkowej z dnia 20.11.2019r - wykazano bardzo dobrą tolerancję wysiłku - rzędu 10,3 MET (bez niedokrwienia, bez zaburzeń rytmu serca). W kolejnym badaniu tj. angio CT tętnic wieńcowych (czyli nieinwazyjnej ocenie ewentualnych zwężeń w tętnicach wieńcowych) - nie wykazano obecności zwężeń. Całościowo wnioskodawczyni miała więc wykonaną kompleksową diagnostykę kardiologiczną, w której nie wykryto istotnych patologii, niewydolności serca, czy cech znacznego uszkodzenia mięśnia sercowego. Mając na uwadze całościowy stan kliniczny, z przyczyn kardiologicznych wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy.

/opinia k.144 - 145 biegłego sądowego specjalisty kardiologa R. G./

U wnioskodawczyni rozpoznano zaburzenia adaptacyjne związane ze śmiercią matki, z powodu których od listopada 2019 r. jest leczona psychiatrycznie ambulatoryjnie. E. G.

nigdy nie była hospitalizowana psychiatrycznie. Nie występują u niej objawy psychotyczne, w logicznym kontakcie, bez istotnie chorobowo obniżonego nastroju, jest sprawna intelektualnie. Stwierdzone zaburzenia adaptacyjne są raczej przebyte i zredukowane farmakologicznie. Z przyczyn psychiatrycznych brak jest podstaw do stwierdzenia u wnioskodawczyni długotrwałej niezdolności do pracy.

/opinia k.163 biegłego sądowego specjalisty psychiatry G. P./

U E. G. rozpoznano: skrzywienie kręgosłupa piersiowo - lędźwiowego prawostronne nieskompensowane, zmiany zwyrodnieniowo - dyskopatyczne kręgosłupa z kręgozmykiem L5 – S1 z okresowym zespołem bólowym szyjnym i lędźwiowym. Stwierdzone schorzenia wymagają leczenia, ale nie ograniczają czynności kręgosłupa i innych stawów, ani też nie upośledzają istotnie mobilności badanej. Stwierdzone zmiany nie naruszają funkcji narządu ruchu

wnioskodawczyni w stopniu dającym podstawę do orzekania o długotrwałej niezdolności do pracy. Wnioskodawczyni jest zdolna do pracy zarobkowej.

/opinia k.190 – 191 , opinia uzupełniająca k.270 – 270 odwrót biegłego sądowego specjalisty w zakresie (...). F. – B./

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dowodów z dokumentów w postaci orzeczenia lekarza orzecznika i komisji lekarskiej ZUS oraz wniosku o przyznanie renty.

Celem weryfikacji stanowiska wnioskodawczyni Sąd dopuścił , z uwagi na rodzaj występujących u niej schorzeń , dowód z opinii biegłych sądowych z dziedziny neurologii , kardiologii , psychiatrii oraz ortopedii. Biegli , po przeprowadzeniu stosownych badań i analizie dostępnej dokumentacji lekarskiej, w złożonych opiniach odnieśli się szczegółowo do występujących u niej schorzeń i ocenili ich znaczenie dla zdolności wnioskodawczyni do pracy , w odniesieniu do posiadanych przez nią kwalifikacji zawodowych. Biegli w sposób jasny i precyzyjny odpowiedzieli na postawione im pytania, wskazując szczegółowo podstawy dokonanych w opinii ustaleń. Biegli sądowi z dziedziny neurologii oraz ortopedii odpowiadając na podnoszone przez ubezpieczoną zarzuty do opinii, wyjaśnili w ramach pisemnych opinii uzupełniających wszelkie wątpliwości i zastrzeżenia. Dalszych wniosków dowodowych w zakresie dowodu z opinii biegłych strony nie zgłaszały.

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd pominął wniosek dowodowy pełnomocnika wnioskodawczyni o jej przesłuchanie w charakterze strony uznając, iż wszystkie istotne okoliczności niezbędne do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy zostały ustalone na podstawie opinii biegłych i dowód w postaci zeznań strony jest nieprzydatny do wykazania danego faktu. Podkreślić także należy ,iż w sprawach dotyczących oceny stanu zdrowia , Sąd ocenia kwestię niezdolności do pracy, czy też jak w analizowanej sprawie kwestię niezdolności do samodzielnej egzystencji , w oparciu o wiadomości specjalne zawarte w opiniach wydanych przez biegłych dysponujących wiedzą medyczną, co do występujących u wnioskodawczyni schorzeń i ich wpływu na zdolność do samodzielnej egzystencji. Dowód w postaci zeznań strony nie mógł zatem w żaden sposób podważyć wydanych w niniejszej sprawie opinii. Dowód z opinii biegłego w postępowaniu sądowym jest jedyną drogą pozyskania koniecznych do rozstrzygnięcia wiadomości specjalnych i nie może być zastąpiony inną czynnością dowodową (np. przesłuchaniem świadka lub eksperymentem sądowym bez udziału biegłego, dokumentacją medyczną pochodzącą od lekarzy prowadzących ani też orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS lub orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS), zaś sąd orzekający nie jest uprawniony do samodzielnego (bez oparcia się na opinii właściwych biegłych) ustalania okoliczności, dla których wyjaśnienia wymagane jest posiadanie wiadomości specjalnych (do których należy w szczególności wiedza z zakresu medycyny)/tak wyrok SA w Poznaniu z dnia 25 stycznia 2017 r. ,III AUa 552/16 LEX nr 2265713/.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni jest niezasadne.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2021 r., poz.291) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w wymienionych okresach składkowych lub nieskładkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W myśl art. 57 ust. 2 warunku przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Jak stanowi art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej, warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Zgodnie z art. 12 ustawy rentowej niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ust. 1).

Oceny niezdolności do pracy, jej stopnia oraz ustalenia: daty powstania niezdolności do pracy, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pracy, związku przyczynowego niezdolności do pracy lub śmierci z określonymi okolicznościami, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do samodzielnej egzystencji, celowości przekwalifikowania zawodowego dokonuje w formie orzeczenia lekarz orzecznik Zakładu, zwany dalej "lekarzem orzecznikiem" (art. 14 ust. 1).

Warunki określone w art. 57 powołanej ustawy muszą być spełnione łącznie, by istniały podstawy do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu było, czy E. G. jest niezdolna do pracy. Organ rentowy nie kwestionował spełnienia pozostałych przesłanek, wymaganych do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd na podstawie zebranego materiału dowodowego, a w szczególności na podstawie opinii biegłych: neurologa, kardiologa, psychiatry oraz ortopedy ustalił, że wnioskodawczyni, w chwili wydania zaskarżonej decyzji nie była niezdolna do pracy. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że rozpoznane u wnioskodawczyni schorzenia, na dzień wydania decyzji, nie ograniczały jej sprawności w stopniu znacznym, powodującym niezdolność do pracy zarobkowej zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Należy też wskazać, iż przyczyna niezdolności do pracy nie ma wynikać z choroby, a z naruszenia sprawności organizmu, czyli czynnika medycznego, który powoduje utratę zdolności do pracy. Nie ulega wątpliwości, że u wnioskodawczyni występują schorzenia: zmiany zwyrodnieniowo – dyskopatyczne, szczególnie odcinka lędźwiowo – krzyżowego kręgosłupa, z przewlekłym zespołem bólowym kręgosłupa, skolioza piersiowo – lędźwiową prawostronną, łagodne zaburzenia rytmu serca (pod postacią skurczów dodatkowych nadkomorowych) oraz zaburzenia adaptacyjne skutkujące ambulatoryjnym leczeniem psychiatrycznym, to jednak stan zdrowia E. G., oceniony całościowo, powoduje, że może ona wykonywać prace zgodne z posiadanymi kwalifikacjami. Wskazać w tym miejscu należy, że przy ocenie opinii biegłych lekarzy, Sąd nie może zająć stanowiska odmiennego, niż wyrażone w opinii, na podstawie własnej oceny stanu faktycznego. Odmiennie ustalenie w tej mierze może być dokonane tylko na podstawie opinii innych biegłych lekarzy, jeżeli ich opinia jest bardziej przekonująca oraz wszechstronnie przedstawia kwestię nasuwającą wątpliwości w sprawie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1987 roku, II URN 228/87).

Wskazać w tym miejscu należy, że o nabyciu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy nie mogą przesądzać subiektywne odczucia osoby ubezpieczonej. Również sam fakt stwierdzenia choroby nie jest równoznaczny z nabyciem prawa do renty. Istnienie schorzeń powodujących konieczność pozostawania w stałym leczeniu nie

stanowi bowiem samodzielnej przyczyny uznania częściowej niezdolności do pracy, choć może wymagać czasowych zwolnień lekarskich. O niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, lecz ocena, czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Jeżeli zatem stan zdrowia nie powoduje naruszenia sprawności organizmu w stopniu mającym wpływ na zdolność do pracy dotychczas wykonywanej lub innej mieszczącej się w ramach posiadanych lub możliwych do uzyskania kwalifikacji, brak jest prawa do tego świadczenia (por. wyrok SN z dnia 12 lipca 2005, sygn. akt II UK 288/04, publ. OSNP 2006/5-6/99; wyrok SN z dnia 1 grudnia 2000 roku, sygn. akt II UKN 113/00, publ. OSNP 2002/14/343; wyrok SA w Szczecinie z dnia 17 marca 2016 roku, sygn. akt III AUa 546/15, LEX nr 2090464).

Pamiętać należy również, że warunki nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określone w art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych muszą być spełnione łącznie w chwili wydania decyzji przez organ rentowy. W postępowaniu odwoławczym od decyzji odmawiającej prawa do renty sąd ocenia legalność decyzji według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania (tak też SN w wyroku z dnia 20 maja 2004 roku, sygn. akt II UK 395/03, publ. OSNP 2005/3/43, M.P.Pr.-wkł. 2005/7/19).

Sąd rozpatrując odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych badał zasadność tej decyzji, oceniając stan rzeczy z chwili jej wydanie. W przedmiotowej sprawie jest to 27 kwietnia 2021 r. Ewentualna zatem zmiana stanu zdrowia ubezpieczonej po tej dacie, czy też nawet uzyskanie wyższego stopnia niepełnosprawności (orzeczenie z dnia 21 marca 2022 r. k.217), nie mogła mieć wpływu na ocenę zasadności zaskarżonej decyzji. Sąd badając zasadność wydanej w postępowaniu administracyjnym decyzji ZUS bada jej trafność, biorąc pod uwagę stan faktyczny z dnia wydania tej decyzji. Na marginesie należy tylko podnieść, że pojęcie niepełnosprawności na gruncie ustawy z 27.08.1997 r. (Dz.U 2016 poz 2046) o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie pokrywa się z pojęciem niezdolności do pracy w rozumieniu ustawy emerytalnej. W wyroku z dnia 20 sierpnia 2003 r. (II UK 386/02 OSNP 2004/12/213), Sąd Najwyższy odnosząc się do obu pojęć wskazał, iż na gruncie obowiązującego prawa nie ma podstaw do ich utożsamiania. Różnice występują zarówno w płaszczyźnie definicyjnej (pojęcie niezdolności do pracy, zawarte w ustawie o emeryturach i rentach z FUS jest inne niż pojęcie niepełnosprawności, zawarte w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych), jak i w zakresie orzekania o każdym z tych stanów. Są one też przesłanką do przyznania innego rodzaju świadczeń (uprawnień). Niepełnosprawność sama przez się nie zawsze uniemożliwia świadczenie pracy. Bezpodstawne jest stanowisko jakoby podobne były przesłanki z jednej strony orzekania o niepełnosprawności, a z drugiej strony ustalania niezdolności do pracy jako jednego z warunków świadczeń rentowych z prawa ubezpieczenia społecznego. Niepełnosprawność jako przesłanka materialnoprawnych i proceduralnych mechanizmów rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz szczególnej ochrony zatrudnienia, stanowi odrębny przedmiot regulacji w obrębie prawa socjalnego (por. z 27 sierpnia 1997 r.). Odrębności tej nie usuwają, wynikające z art. 5 ustawy z 27 sierpnia 1997 r., normatywne ustalenia skutków w zakresie rehabilitacji w odniesieniu do orzeczeń lekarza orzecznika ZUS o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy. Z tego powodu osoby, w stosunku do których wydane zostały orzeczenia o niezdolności do pracy są traktowane na równi z osobami uzyskującymi specjalną ochronę prawa socjalnego z zakresu rehabilitacji i zatrudnienia w szczególnych warunkach. Nie ma natomiast podstawy prawnej stanowisko jakoby ustalenie warunków do świadczeń rehabilitacyjnych i szczególnego zatrudnienia powodowało równocześnie konsekwencje prawne w zakresie świadczeń przewidzianych ustawą emerytalno-rentową. /Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2004 r. II UK 68/04 LEX nr 979180/.

Mając powyższe na względzie Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie od decyzji ZUS z dnia 27 kwietnia 2021 r., orzekając jak sentencji wyroku.

S.B.